

Asia

EU: Horisontti Eurooppa -ohjelma. Kansainvälinen yhteistyö ja kumppanuudet, Tilannekatsaus.

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 70/2018 vp, UJ 17/2020 vp, UJ 34/2020 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi ehdotukset ns. Horisontti Eurooppa -ohjelmapakettia koskevista asetuksista 7.6.2018. Tästä paketista toimitettiin eduskunnalle U-kirjelmä 13.7.2018 U 70/2018. Lisäksi käsittelyn etenemisestä on annettu kaksi jatkokirjelmää UJ17/2020 ja UJ34/2020.

Horisontti Eurooppa –puiteohjelmasta ja sen erityisohjelmasta saavutettiin neuvoston ja Euroopan parlamentin poliittinen yhteisymmärrys joulukuussa 2020. Asetustekstit ovat käyneet juristilingvistien käsittelyssä. Puiteohjelma-asetus hyväksyttiin neuvostossa 17.3.2021 kirjallisessa menettelyssä. Euroopan parlamentti hyväksynee asetuksen täysistunnossaan 26.4.2021. Erityisohjelmaa koskeva asetus odottaa vielä Euroopan parlamentin lausuntoa, joka hyväksyttäneen myös täysistunnossa 26.4.2021. Pian sen jälkeen erityisohjelma-asetus tulee hyväksyttäväksi neuvostossa.

Euratom tutkimus- ja koulutusohjelman sekä ITER-ohjelman asetuksista saavutettiin neuvostossa poliittinen yhteisymmärrys joulukuussa 2020. Asetustekstit tulevat hyväksyttäväksi neuvostossa piakkoin.

Komissio on antanut 18.9.2020 ehdotuksen Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen perustamisesta (European Partnership for High Performance Computing, EuroHPC). Tämän lisäksi komissio on antanut 23.2.2021 ehdotukset Horisontti Eurooppa –ohjelmassa yhdeksän yhteisyritysten (Joint Undertakings) perustamisesta sekä unionin osallistumisesta eurooppalaiseen metrologiaa kehittävään jäsenmaiden yhteiseen tki-kumppanuuteen. Näiden ehdotusten käsittely on aloitettu neuvoston tutkimustyöryhmässä. Tavoitteena saada päätökset tehtyä viimeistään syksyllä 2021.

Komissio valmistele neuvottelujen aloittamista puiteohjelmaan liitännäisstatuksen haluavien maiden kanssa. UK:n liitännäisstatuksesta on sovittu osana EU:n ja UK:n sopimusta uudesta yhteistyösuhteesta.

Suomen kanta

Suomi katsoo, että vahva tutkimus- ja innovaatio-rahitusohjelma on välttämätön, jotta voidaan vahvistaa unionin kilpailukykyä ja vastata yhteiskunnallisiin haasteisiin.

Suomi katsoo, että Horisontti Eurooppa –ohjelman tki-kumppanuudet ovat tärkeässä roolissa eurooppalaisen tutkimus- ja innovaatioyhteistyön kehittämisessä ja erityisesti tutkimusorganisaatioiden ja yritysten välisen yhteistyön rakentamisessa.

Suomi korostaa, että tki-kumppanuudet tulee toimeenpanna tavalla, joka luo edellytykset kaikkien jäsenmaiden täysipainoiselle osallistumiselle. Yksinkertaistamisen nimissä ei tule luoda järjestelyjä, jotka tosiasiallisesti estäisivät joidenkin jäsenmaiden osallistumisen.

EU:n kansainvälisen tutkimus- ja innovaatioyhteistyön tulee säilyä mahdollisimman avoimena ja pidettävä tki-puiteohjelma houkuttelevana ympäristönä yhteistyölle maailman parhaiden kumppanien kanssa. Yhteistyön tulee perustua myös vastavuoroisuuteen.

Pääasiallinen sisältö

Horisontti Eurooppa – EU:n 9. tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma

Seuraavassa kuvataan Horisontti Eurooppa –ohjelman merkittävimmät ajankohtaiset toimeenpanoon liittyvät ehdotukset ja kokonaisuudet.

Kansainvälinen yhteistyö

Tutkimus- ja innovaatiopuiteohjelman piirissä tehtävä kansainvälinen yhteistyö EU:n ulkopuolisten maiden kanssa on ollut keskiössä koko puiteohjelman historian ajan. Yhteistyömuodoista merkittävin on ns. kolmansien maiden (EU:n ja sen jäsenyyttä hakeneiden maiden ulkopuoliset maat) kanssa tehdyt liitännäissopimukset (ns. assosiaatiosopimukset), jotka antavat ko. kolmansien maiden toimijoille mahdollisuuden osallistua puiteohjelmaan samoilla EU:n rahoitusta koskevilla ehdoilla mitä jäsenmaiden toimijoille on mahdollista. Edellisellä ohjelmakaudella liitännäissopimuksia oli 16 maan kanssa, mm. Sveitsi, Norja, Islanti, Israel, Turkki, Tunisia, Armenia. Sopimukset ovat usein ongelmattomia tutkimus- ja innovaatiotoiminnan näkökulmasta, mutta niihin voi liittyä poliittisia jännitteitä esimerkiksi vapaaseen liikkuvuuteen kytkeytyen. Nämä jännitteet kuitenkin heijastuvat myös tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä koskeviin neuvotteluihin, koska EU:n kansainvälisen yhteistyön periaatteet ja kriteerit ovat yhdenmukaiset kaikille sektoreille ja ohjelmille.

EU:ssa poikkileikkaavasti esillä oleva ajatus unionin strategisen autonomian vahvistamisesta heijastuu myös puiteohjelman suunniteltuun kansainväliseen yhteistyöhön. Hallituksen EU-selonteon mukaan unionin strategisen autonomian on perustuttava EU:n omien vahvuuksien kehittämiseksi, reilulle kilpailulle ja maailmantalouteen osallistumiselle sekä EU:n arvojen ja etujen entistä määrätietoisemmalle edistämiseksi ja vastuunkantamiselle ulkoisessa toiminnassa. Kyse ei saa olla kiertoilmaisusta protektionismille.

Kansainvälistä yhteistyötä koskien Horisontti Eurooppa –ohjelmassa on uutuutena kolmansien maiden maksujen ja puiteohjelmasta saatavan rahoituksen tasapainovaatimus. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kunkin assosiaatiomaan jäsenmaksu määräytyy aluksi edellisinä vuosina kunkin maan osallistujien saaman kokonaismäärän suuruiseksi. Seuraavina vuosina tätä maksua korjataan vastaamaan toteutunutta tasoa. Poikkeuksen muodostavat Euroopan talousalueen maat (Norja, Islanti ja Liechtenstein),

joiden jäsenmaksu määräytyy edelleen kansantuotteen perusteella. Maksuperiaatteita koskevat uudet käytänteet neuvotellaan jokaisen assosiaatiomaan kanssa osana assosiaatiosopimusneuvotteluja.

Horisontti 2020 –puiteohjelman (v. 2014-2020) kuusitoista assosiaatiomaata olivat: Islanti, Norja, Albania, Bosnia ja Herzegovina, Pohjois-Makedonia, Montenegro, Serbia, Turkki, Israel, Moldova, Sveitsi, Färsaaret, Ukraina, Tunisia, Georgia ja Armenia.

Komission lähtökohtana on aloittaa Horisontti Eurooppa –ohjelman assosiaationeuvottelut edellä mainittujen maiden kanssa. Listalle saattaa nousta vielä muitakin maita.

UK:n osallistuminen assosiaatiomaana Horisontti Eurooppa –ohjelmaan sisältyy sopimukseen EU:n ja UK:n tulevasta yhteistyösuhteesta. UK:n assosiaatiostatus vahvistetaan virallisesti sen jälkeen, kun Horisontti Eurooppa –ohjelman päätökset on hyväksytty

EU-Sveitsi yhteistyön puitesopimusta valmisteltiin pitkään, mutta kesällä 2019 molemmat osapuolet totesivat, ettei asiasta löydy yhteisymmärrystä. Tähän pakettiin olisi sisällynyt myös tutkimusyhteistyö. Tästä syystä Sveitsin kanssa on laadittava uusi Horisontti Eurooppa -ohjelmaa koskeva assosiaatiosopimus.

Eurooppalaiset tutkimus- ja innovaatiokumppanuudet

Horisontti Eurooppa –ohjelman Eurooppalaiset tutkimus- ja innovaatiokumppanuudet ovat yksi merkittävä työkalu EU:n politiikkaprioriteettien tavoitteiden saavuttamiseen.

Kumppanuuksia tulee olemaan yhteensä 49 kpl ja ne jakautuvat kolmeen tyyppiin:

- a) yhteissuunnitellut kumppanuudet (co-programmed), jotka perustuvat kumppaneiden kanssa tehtäviin yhteisymmärryspöytäkirjoihin tai sopimusjärjestelyihin (tyypillisesti sopimusosapuolina komissio-teollisuus);
- b) yhteisrahoitetut kumppanuudet (co-funded), jotka perustuvat yhteen ainoaan joustavaan ohjelmien yhteisrahoitustoimeen (tyypillisesti sopimusosapuolina komissio ja jäsenmaiden t&i-rahoittajat ja/tai tutkimuslaitokset) sekä
- c) institutionaaliset kumppanuudet, jotka perustuvat SEUT-sopimuksen 185 artiklaan (osapuolina komissio-jäsenmaat) tai 187 artiklaan (osapuolina komissio-teollisuus tai komissio-jäsenmaat-teollisuus).

Kumppanuudet sisältyvät Horisontti Eurooppa –ohjelman strategiseen suunnitelmaan ja ne käynnistetään kahdessa erässä. Ohjelman kahtena ensimmäisenä vuonna on tarkoitus käynnistää kaikki ehdotetut yhteissuunnitellut kumppanuudet sekä valtaosa jäsenmaiden kanssa yhteisrahoitettavista kumppanuuksista. Loput suunnitteilla olevat yhteisrahoitetut kumppanuudet on määrä käynnistää v. 2023-2024 aikana.

Institutionaaliset kumppanuudet ja niiden käsittelyaikataulusta

Komissio on antanut helmikuussa 2021 asetusehdotukset institutionaalisista kumppanuuksista, joita on 11 kappaletta (kts. tarkemmin alla). Institutionaaliset kumppanuudet perustetaan EU:n perussopimuksen artiklojen 185 ja 187 pohjalta.

Tällä kertaa aikaisemmasta poiketen komissio paketoi kymmenen artiklan 187 pohjalta perustettavaa yhteisyritystä eli teollisuusvetoista kumppanuutta (Joint Undertaking)

samaan asetukseen (Single Basic Act). Asetusehdotus rakentuu kolmesta osasta: yleiset kaikkia kumppanuuksia koskevat ehdot, kunkin kumppanuuden erityisehdot sekä kaikkia perustettavia yhteisyrityksiä koskevat siirtymäkausiehdot. Yleisenä lähtökohtana on, että kumppanuudet ovat määräaikaista ja sisältävät ehdot ohjelman rahoituksen lopettamiselle asteittain.

Lisäksi komissio antoi jo aikaisemmin syyskuussa 2020 ehdotuksen artiklan 187 pohjalta suurteholaskentaa koskevasta kumppanuudesta (EuroHPC). Artiklan 185 pohjalta perustettavasta Metrologia-kumppanuudesta komissio antoi erillisen asetusehdotuksen helmikuussa 2021.

Neuvoston tutkimustyöryhmä on aloittanut asetuspaketin käsittelyn. Komission tavoiteaikataulun mukaisesti institutionaalisten kumppanuuksien olisi määrä käynnistyä vuoden 2021 lopussa.

Institutionaalisten kumppanuuksien rahoituksesta

Kumppaneiden pitkän aikavälin sitoutumisen ennalta osoittaminen, mukaan lukien tietty julkisten ja/tai yksityisten investointien vähimmäisosuus, on yksi Eurooppalaisten kumppanuuksien yleisistä edellytyksistä.

Puhuttaessa kumppanuuksien rahoituksesta, tarkoitetaan sopimuksen Euroopan unionin toiminnasta (SEUT) artiklan 187 mukaisten yhteisyritysten osalta yleensä komission ja teollisuusjärjestöjen rahallisia panostuksia. Jäseninä teollisuusjärjestöissä ovat alan keskeiset toimijat, kuten kaiken kokoiset yritykset, tutkimuslaitokset ja muut akateemisen sektorin organisaatiot. Kolme SEUT artiklan 187 mukaisista kumppanuuksista – Global Health, Key Digital Technologies ja EuroHPC – ovat ns. hybridimalleja, joissa myös jäsenmaat ovat sopimusosapuolia.

SEUT 185 artiklan mukaisesti perustettujen institutionaalisten eurooppalaisten kumppanuuksien tapauksessa pakollisena vaatimuksena on, että vähintään 40 prosenttia osallistujista tulee EU:n jäsenvaltioista. Metrologia-kumppanuuden perustajaosapuolina toimivat komissio ja jäsenmaita edustavat vastuulliset mittatekniikkakeskukset eli Suomen tapauksessa Teknologian tutkimuskeskus VTT.

SEUT 185 tai 187 artiklan perusteella perustettavien institutionaalisten eurooppalaisten kumppanuuksien tapauksessa muiden kumppaneiden kuin unionin rahoitusosuudet ja/tai luontoissuoritukset ovat vähintään 50 prosenttia ja enimmillään 75 prosenttia yhteenlasketuista eurooppalaisen kumppanuuden talousarviositoumuksista. Kussakin tällaisessa institutionaalisessa eurooppalaisessa kumppanuudessa tietty osuus muiden kumppaneiden kuin unionin suorittamista osuuksista muodostuu rahoitusosuuksista. Muiden kumppaneiden kuin unionin ja osallistujavaltioiden rahoitusosuuksilla olisi pyrittävä pääasiassa kattamaan hallinnolliset kustannukset, koordinointi- ja tukitoimet sekä muut muussa kuin kilpailutarkoituksessa toteutettavat toimet.

Kaikki toimintansa aloittavat institutionaaliset kumppanuudet avaavat avoimia ja kilpailullisia rahoitushakua Horisontti Eurooppa –ohjelman osallistumissääntöjen mukaisesti. Esimerkiksi tulosten julkisuuden osalta noudatetaan periaatetta ”mahdollisimman avointa ja tarpeellisilta osin suljettua” (eng. ”as open as possible, as closed as necessary”).

Horisontti Eurooppa –ohjelman asetuksessa (artikla 8) todetaan, että SEUT 185 tai 187 artiklan mukaisissa kumppanuuksissa hoidetaan keskitetysti kaikkien rahoitusosuuksien

hallinnointi (central financial management), lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tapauksia. Uudessa hallintomallissa rahan mukana komissiolle tai sen valtuuttamalle taholle siirtyisi myös aiemmin kansallisella tasolla tapahtunut päätöksenteko rahoituksen käytöstä sekä siihen liittyvä valvonta. Jäsenmaiden kumppanuudelle osoittamalla rahoitusosuuksilla rahoitetaan ko. maan organisaatioiden projekteja. Käytännössä jäsenmaiden maksuosuudet tasataan vuosittain edellisen vuoden rahoitettujen projektien mukaisesti. Jäsenmaiden rahoitusosuuksien käyttämisestä myös yhteisyritysten hallintokulujen kattamiseen neuvotellaan vielä.

Seuraavassa esitetään institutionaalisten kumppanuuksien lyhyet sisältö kuvaukset ja miten Suomi jäsenvaltiona on niihin osallistumassa:

Biopohjainen kiertotalous Eurooppa - Circular Bio-based Europe: Tämä kumppanuus edistää merkittävästi vuoden 2030 ilmastotavoitteita, ja tasoittaa tietä ilmastopuolueettomuudelle vuoteen 2050 mennessä. Kumppanuuden tavoitteena on kehittää ja laajentaa biomassan kestävä hankintaa ja muuntamista biopohjaisiksi tuotteiksi keskittymällä biojalostamoihin ja soveltamalla kiertotaloutta maataloudesta, teollisuudesta ja yhteiskunnista peräisin olevan biologisen jätteen hyödyntämistä. Sen tavoitteena on myös tukea biopohjaisen innovoinnin käyttöönottoa alueellisella tasolla osallistamisella paikallisten toimijoita sekä elvyttää maaseutu -, rannikko - ja syrjäseutuja. Tämä kumppanuus on komission ja teollisuuden rahoittama, johon ei sisälly jäsenmaiden suoraa rahoitusta.

Puhdas ilmailu - Clean Aviation: Tämä kumppanuus vie ilmailua kohti ilmastoneutraaliutta nopeuttamalla pääasiassa disruptiivisten tutkimus - ja innovointiratkaisujen kehittämistä, integrointia ja validointia, jotta ne voidaan ottaa käyttöön mahdollisimman pian. Kumppanuuden tavoitteena on myös kehittää seuraavan sukupolven erittäin tehokkaita vähähiilisiä ilma-aluksia uusilla voimanlähteillä, moottoreilla ja järjestelmillä, jotka syntyvät tutkimus - ja esittelyvaiheesta korkean teknologian valmiustasolla. Tämä kumppanuus on komission ja teollisuuden rahoittama, johon ei sisälly jäsenmaiden suoraa rahoitusta.

Puhdas vety - Clean Hydrogen: Kumppanuudella nopeutetaan puhtaan vetyteknologian eurooppalaisen arvoketjun kehittämistä ja käyttöönottoa, edistetään kestävää, hiiletöntä ja täysin integroitua energiajärjestelmää, sekä edistetään EU:n vetystrategiaa. Painopiste on vedyn tuotannossa, jakelussa ja varastoinnissa sekä erityisesti raskaan teollisuuden ja raskaiden kuljetusten muuttamisessa vähähiiliseksi. Tavoitteita vuoteen 2030 mennessä: vedyn tuotantokustannus 1,5 –3 euroa/kg, mikä edellyttää tehokkuuden parantamista ja CAPEX-kustannusten alentamista. Tämä edellyttää myös uusiutuvan sähkön saatavuutta edullisin hinnoin, markkinoille pääsyn sallimista ja jakelukustannusten pienentämistä alle 1 euroon/kg vetyä tason. Tämä kumppanuus on komission ja teollisuuden rahoittama, johon ei sisälly jäsenmaiden suoraa rahoitusta.

Euroopan rautatiet - Europe's Rail: Tämä kumppanuus nopeuttaa innovatiivisten teknologioiden (erityisesti digitaalisointi ja automatisointi) kehittämistä ja käyttöönottoa rautatiejärjestelmän radikaalin muutoksen saavuttamiseksi. Vihreää siirtymää edistetään esimerkiksi tavoittelemalla merkittävän osan maanteiden tavaraliikenteestä siirtymistä rautatie- ja sisävesiliikenteeseen. Tämä kumppanuus on komission ja teollisuuden rahoittama, johon ei sisälly jäsenmaiden suoraa rahoitusta.

Globaaliterveys - Global Health EDCTP3: Tämä kumppanuus tarjoaa uusia ratkaisuja Saharan eteläpuolisen Afrikan tartuntatautien vähentämiseksi ja vahvistaa klinisiä tutkimusvalmiuksia Saharan eteläpuolisen Afrikan ja koko maailman uusiin

tartuntatauteihin varautumiseen ja niihin reagoimiseen. Vuoteen 2030 mennessä sen tavoitteena on tukea vähintään 100 tutkimuslaitosta 30 maassa tehokkaan ja nopean tutkimustoiminnan mahdollistamiseksi terveysteknologioiden kehittämiseksi uudelleen puhkeavia epidemioita vastaan. Tämä kumppanuus on komission, jäsenmaiden ja yksityisen sektorin yhteisesti rahoittama. Alustavan päätöksen mukaan Suomi ei ole lähdössä mukaan tähän kumppanuuteen rahoittajana.

Innovatiivinen terveysaloite - Innovative Health Initiative: Tämä aloite auttaa luomaan EU:n laajuisen terveystutkimuksen ja innovoinnin ekosysteemin, joka helpottaa tieteellisen tiedon muuntamista tuotteiksi ja palveluiksi. Tavoitteena on sellaisten turvallisten, tehokkaiden, ihmiskeskeisten ja kustannustehokkaiden tuotteiden ja palvelujen kehittäminen, jotka kohdistuvat keskeisiin kansanterveystarpeisiin kattaen ennaltaehkäisyä, diagnostiikkaa, hoidon ja tautien hallinnan. Kumppanuus edistää Euroopan syövän torjunnan suunnitelmaa (Beating Cancer Plan), uutta teollisuusstrategiaa ja EUn farmaseuttisen strategian tavoitteita. Tämä kumppanuus on komission ja teollisuuden rahoittama, johon ei sisälly jäsenmaiden suoraa rahoitusta.

Keskeiset digitaalitekniikat - Key Digital Technologies: Avaindigitaalitekniikoihin kuuluvat elektroniset komponentit, niiden suunnittelu, valmistus ja integrointi järjestelmiin sekä ohjelmistot. Kumppanuuden yleistavoitteena on tukea kaikkien talous- ja yhteiskuntasektoreiden vihreää ja digitaalista muutosta. Vuoteen 2030 mennessä sen tavoitteena on, että EU:n johtajuus keskeisissä digitaalitekniikoissa ja sitä kautta vahvistaa teollisuuden kilpailukykyä. Suomi on varautunut lähtemään tähän komission, teollisuuden ja jäsenmaiden rahoittamaan kumppanuuteen mukaan 70 miljoonan euron alustavalla sitoumuksella.

Yhtenäinen eurooppalainen ilmaliikenteen hallinnan tutkimus - Single European Sky ATM Research 3: Aloitteen tavoitteena on digitalisoida ilmaliikenteen hallinta, tehdä Euroopan ilmatilasta maailman tehokkain ja ympäristöystävällisin ilmatila sekä tukea Euroopan ilmailualan kilpailukykyä ja elpymistä. Tavoitteisiin kuuluvat yhteyksien parantaminen, ilma- ja maatoimintojen integrointi ja automaatio, ilmatilan hallinnan joustavuuden ja skaalautuvuuden lisääminen sekä miehittämättömien ilma-alusten turvallinen käyttö. Tämä kumppanuus on komission ja teollisuuden rahoittama, johon ei sisälly jäsenmaiden suoraa rahoitusta.

Älykkäät verkot ja palvelut - Smart Networks and Services: Tällä kumppanuudella tuetaan älykkäiden verkkojen ja palvelujen teknologista suvereniteettia Euroopan uuden teollisuusstrategian ja 5G-kyberturvallisuus työkalupakin mukaisesti. Sen tavoitteena on auttaa ratkaisemaan yhteiskunnallisia haasteita ja mahdollistaa digitaalinen ja vihreä siirtymä. Sillä myös tuetaan teknologioita, joilla vastataan sekä terveystieteisiin että talouden elpymiseen. Kumppanuuden ansiosta eurooppalaiset toimijat voivat kehittää 6G-järjestelmiä pohjaksi tuleville digitaalisille palveluille. Tämä kumppanuus on komission ja teollisuuden rahoittama, johon ei sisälly jäsenmaiden suoraa rahoitusta.

EuroHPC: Ehdotettu kumppanuus pohjautuu lokakuussa 2018 perustetun Euroopan suurteholaskennan (EuroHPC) -yhteisyrityksen tehtävänkuvaukselle. Pitkän aikavälin tavoitteita ovat maailmanluokan suurteholaskenta- ja datainfrastruktuurin käyttöönotto ja tarjonta sekä huipputasoisien eurooppalaisen suurteholaskentaekosysteemin kehittäminen ja edistäminen. Painotuksena on seuraavan sukupolven supertietokoneiden sekä kvanttitekniikkaan perustuvien supertietokoneiden kehittäminen ja käyttöönotto. Tämä kumppanuus on komission, jäsenmaiden ja yksityisen sektorin yhteisesti rahoittama. Suomi on lähdössä rahoittajana mukaan kumppanuuteen, mutta alustavia rahallisia sitoumuksia ei ole vielä annettu.

Metrologia: Kumppanuuden tavoitteena on säilyttää Euroopan kilpailukykyinen johtajuus kehittyvissä teknologioissa ja uudessa tuotekehityksessä ja varmistaa tulevaisuuteen suuntautuva lähestymistapa luotettaviin standardeihin ja sääntöihin. Näillä metrologiaratkaisuilla tuetaan uusien innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen myyntiä hyväksymällä ja käyttämällä keskeisiä kehittyviä teknologioita. Ratkaisuilla olisi myös edistettävä sellaisten erityisten standardien ja asetusten tehokasta suunnittelua ja täytäntöönpanoa, jotka tukevat yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamista koskevaa julkista politiikkaa. Tämä on komission ja jäsenmaiden yhteisesti rahoittama kumppanuus. Suomi on lähdössä kumppanuuteen mukaan 23 miljoonan euron alustavalla sitoumuksella.

Kumppanuuksien strateginen koordinaatioprosessi

Samaan aikaan ollaan käynnistämässä eurooppalaisten t&i-kumppanuuksien strategista koordinoitiprosessia, johon jäsenvaltiot ja komissio osallistuvat tasavertaisesti. Tämä koordinoitiprosessi toimii yhteyspisteenä ja keskustelualustana tutkimus- ja innovaatiokumppanuuksien hankekokonaisuuksien kehittämiseksi sekä toteutuksen seurantaan ja päätöksentekoa tukevalle ennakkoanalysoinnille (ml. uusien kumppanuuksien perustaminen ja vanhojen päättäminen). Lisäksi strateginen koordinaatioprosessi tarjoaa myös tukea kumppanuuksia koskevaan neuvontaan ja tiedonlevittämiseen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT Artikla 187 (Yhteisyritysten perustaminen); erityinen päätösmenettely
SEUT Artiklat, 187 ja 188 (1) (EuroHPC); erityinen päätösmenettely
SEUT Artikla 185 (Metrologia); tavallinen päätösmenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin ITRE-valiokunta (teollisuus, tutkimus- ja energia) on nimennyt asetusten mietintöjen esittelijäksi Maria Da Graca Carvalhon (PT/PPE). Käsittely on myös aloitettu valiokunnassa.

Kansallinen valmistelu

EU20, tutkimus- ja innovaatiojoasto, kirjallinen menettely 22.3-24.3.2021

Eduskuntakäsittely

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Horisontti Eurooppa -ohjelman odotetaan tuottavan uutta ja parempaa tietoa ja teknologiaa sekä edistävän tieteellistä huippuosaamista. Lisäksi sillä uskotaan olevan myönteinen vaikutus kasvuun, kauppaan ja investointeihin ja merkittäviä myönteisiä sosiaalisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia. Lisäinvestoinnit vihreään kasvuun ja tartuntatauteihin varautumiseen tukisivat myös Suomen panostuksia näiden aiheiden edistämiseen.

Merkittävät sosiaaliset ja ympäristövaikutukset on tarkoitus luoda levittämällä, hyödyntämällä ja ottamalla vastaan tieteellisiä tuloksia ja kääntämällä ne uusiksi tuotteiksi, palveluiksi ja prosesseiksi, mikä puolestaan auttaa saavuttamaan poliittiset tavoitteet sekä sosiaaliset ja eko-innovaatiot.

Kumppanuuksien vaatima julkinen vastinrahoitus koostuu kansallisesta osuudesta (pääosin Business Finland'in ja Suomen Akatemian kautta) ja hankkeisiin osallistuvien julkisten toimijoiden (erityisesti tutkimuslaitokset ja virastot, sekä joissain tapauksissa yliopistot) omasta rahoituksesta. Toimenpiteiden mahdollisesti edellyttämä valtion rahoitus toteutetaan valtiontalouden kehysten puitteissa tarvittaessa kohdentamalla määrärahoja uudelleen.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2021) 87 final, Horisontti Eurooppa -ohjelman yhteisyritysten perustaminen;
 COM(2021) 89 final, Unionin osallistuminen eurooppalaiseen metrologiaa kehittävään jäsenmaiden yhteiseen tki-kumppanuuteen;
 COM(2020) 568 final, Euroopan suurteholaskennan yhteisyrityksen perustaminen;
 7064/20 + REV 1 (neuvoston 17.3.2021 hyväksymä versio), Tutkimuksen ja innovaatioiden puiteohjelma, Horisontti Eurooppa, sekä osallistumista ja tulosten levittämistä koskevat säännöt.;
 6199/21 (neuvoston yleisnäkemys) Horisontti Eurooppa -ohjelmaa täydentävä erityisohjelma;

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Timo Haapalehto TEM, timo.haapalehto@tem.fi, puh. 0295047218
 Petteri Kauppinen OKM, petteri.kauppinen@minedu.fi, puh. 0295330147
 Hanna Vuorinen TEM, hanna.vuorinen@tem.fi, puh. 0295047145

EUTORI-tunnus

EU/2018/1218

Liitteet

Viite

Asiasanat	innovaatiot, jaosto tutkimus ja innovaatio (EU 20), tutkimus, tutkimus- ja kehittämistoiminta
Hoitaa	LVM, STM, TEM
Tiedoksi	ALR, EUE, MMM, OKM, PE, PLM, SM, UM, VM, VNK, VTV, YM
